

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Landstinget. № 288.

Anden Session.

104de Møde.

Torsdagen den 20de Marts.

(Forts.)

Finansministeren (fortsat): Denne kongelige Billie er dernæst ikke bleven gjemt i Rentekammerets Archiv, men den er kommen til almindelig Kundskab over hele Landet, og de Bønder paa de yngre Domainegodsfer, med Hensyn til hvilke den strax kom til Anvendelse, have visselig ikke opfattet den saaledes, at det blot var den Modsigthet, som Resolutionen indeholdt i Henseende til Fæstets Overgang til Arvefæste, der skulde være fælles for dem og for de ældre Krongodsfers Fæstere. Jeg troer, at de, ligesaavel som vi Alle, indtil den allerseneste Tid, da denne Forskjel først har formaaet at gjøre sig gjældende, have opfattet Resolutionen saaledes, at den — med Ret eller Uret, med Billighed eller Ubillighed, det kommer ikke her i Betragtning — har stillet Kronens samtlige Bønder paa de kongelige Domainer paa lige Fod (Ja! Hør!). Naar man nu dermed sammenholder, hvad Virkningen vilde være af, at der nu gjøres hiin Forskjel, at nemlig Forholdet ikke bliver simpelt det, at de ældre Godsers Bønder faae det paa billigere Vilkaar end de andre, men at derimod Forholdet bliver saaledes, at kun de gamle Krongodsfers Fæstere, med hvilke dog de yngre engang ere sammenstillede, kunne faae deres Fæstesteder til Selveiendom, medens de yngre derimod alene kunne faae dem til Arvefæste; og naar det tillige erindres, at Arvefæste netop er mindst vel seet i den Egn, hvor det saaledes, foreløbigt i det Mindste, skal vedligeholdes, og derimod bedre i de Egne, hvor det skal ophøre, — saa troer jeg, at man kan nogenlunde gjøre sig en Mening om, hvorledes en saadan Foranstaltning vilde blive opfattet,

og om der er tilstrækkelig Grund til, med denne Udsigt for Die, at tage i Betragtning de Betænkkeligheder, som der kunde være ved at behandle paa samme Maade dem, som dog utvivlsomt ved Resolutionen af 1ste Juli 1846 ere stillede paa samme Fod. Jeg troer saaledes, at Regjeringen med fuld Føie kan paaberaabe sig den historiske Grundvold, naar man lader den strække sig indtil Dato og ikke sætter den ældre Historie over den yngre (Ja! Hør!).

Imidlertid miskjender jeg ikke, at der kan være andre Betænkkeligheder, maaskee endog væsentlige Betænkkeligheder, som have ledet Udvalgets Fleertal til den Anskuelse, som det har forsvaret. I Udvalgets Betænkning er Saadant vel ikke udtrykkelig udtalt, og det er ogsaa let forklarligt, at den korte Tid, der har været levnet Udvalget til Sagens Behandling, har gjort, at Udvalgets Fleerhed har foretrukket mundtligt i et frit Foredrag at begrunde sin Anskuelse. Men det er af den ærede Ordfører antydet, at det er af Hensyn til det Exempel, som derved vilde gives, den Analogie, som heri vilde søges med Hensyn til de private Godsfer, at man troer at burde gjøre en saadan Forskjel mellem det ældre og det yngre Krongods, som den, der er gjort i Forslaget. Jeg skal nu paa ingen Maade tilraade, at man stedse kun skal see, hvad der ligger umiddelbart for Døren; jeg troer, at vi Alle søle Virkningen af, at vi ikke altid i vor Politik have været lige langsynede. Men jeg troer ogsaa, at man vil erkende, at man kan være for langsynet i sin Politik, søge Analogier og Ligheder, hvor der ingen Anledning er dertil, og frygte for Ting, som slet ikke give nogen tilstrækkelig Grund til Frygt. For Regjeringen stiller Sagen sig meget simpelt. Der har for den aldrig været nogen Forskjel mellem de ældre og de yngre Domainegodsfer. Naar Kongen engang havde